

ROBOTCHYJ NAROD (THE WORKING PEOPLE)

The official organ of the Ukrainian Social Democratic Party, Affiliated with the S. D. Party of Canada. THE ONLY UKRAINIAN SOCIALIST PAPER IN NORTH AMERICA

ЧИТАЙТЕ! ЧИТАЙТЕ!

„Робочий Народ“ дивок соц. дем. часопис для цілої Америки; она одна дає те знане яке повинен мати кожний працюючий класово свідомий чоловік.

„ROBOTCHYJ NAROD“

31553 (Sta. B.) Winnipeg Man

Пояснене.

Західний Комітет.

Під управу Західного Окружного Комітету підлягають усі відділи У.С.Д.П. в Альберті і Бр. Колумбії. Сі відділи мають від тепер купувати партійні стемплі від секретаря Західного Окружного Комітету тов. П. Баранюка за ціну 20 центів стемпель (себто 10ц. партійного податку а 10 ц. спеціального податку на організатора).

Нові відділи мають зголошуватись по чартер також через секретаря з Окр. Ком. оплачуючи за чартер \$3. і всілякі інші партійні справи Західні відділи мають тепер залагоджувати через секретаря свого Західного Окружного Комітету, адреса котрого є:

Paul Baraniuk, Box 158 Coleman, Alta.

Стемплі, чартери і т. п. секретар Окружного Комітету дістає від секретаря Екз. Ком. У.С.Д.П. в Канаді. Окружний Комітет платить за партійні стемплі до Екз. Ком. лише по 5 цент.

Екзекутивна Рада.

Після нашої конституції, (розділ IV) Екзекутивна Рада (Центральний Заряд) складає ся з репрезентантів поодиноких агітаційних округів вибраних тамти ж.

С. 3. До Екз. Ради належать сі справи: а). Ведення всіх важливіх справ, що обходять Федерацію; б.) Понимане звітів з діяльності Екзекут. Комітету.

в.) Репрезентація Федерації на зверх.

С. 4. Опорожнення які трапляють ся в Екз. Ком. має виконувати Екзекутивна Рада.

С. 5. Екзекут. Рада може відкликати котрого небудь члена або і всіх членів Екз. Ком. заряджуючи відповідане референдум до членства Федерації.

Член Окружних Комітетів є в той сам час членом Екзекутивної Ради.

Тому від тепер Комітетові Західного Окружного

Комітету є членами Екзекут. Ради.

Східний Округ.

Для успішної партійної роботи конечно потрібні самодіяльності відділів. Се найбільше можна досягнути місцевими автономними Агітаційними Округами подібними до того, що організовані тепер на Заході.

Потреба такої організації боджочо відчуває ся на Сході.

Екзекутивний Комітет кличе відділи на Сході поспішити з залагодженем сеї справи після слідуєчих точок конституції: Розділ V.

Коли не можна скликати з'їзду Східних відділів, то справу сю можна залагодити через референдум.

Коли Східний Окружний Комітет буде вибраний, тоді усі його члени т.же увійдуть в склад Екзекутивної Ради.

Секр. Екз. Ком. М. Єремійчук

Чарлз П. Штайнмец.

Росія --- дійсна небезпека!

В соціалістичнім місячнику „Ди Нью Ревію“ в грудневім випуску появилася стаття найбільшого американського винахідника на полі електрики, дра Карла Штайнмеца, під заголовком: Росія дійсна небезпека.

Його погляд на Німеччину і Росію цікаві ще з того вагиду, що він, хоч Штайнмец в уродженні, мало мав причини до діяльності своєму рідному краю.

Яких двацять літ тому молодий і дуже талановитий студент філософії видав книжку про астрономію, яку уживали в школах і уважали за звірець. Але автора її переслідували, бо він був соціалістом. Коли на початку пановала Вігельма II. по Німеччині пішла нагілка на соціалістичну партію, мусів молодий моголадівний який забирати ся з вітчизни. Прибув до Америки без крїятара в кишені, але скоро дав ся пізнати, як знаменитий математик. Укінчивши тут технічні школи став інженером одної з найбільших електричних компаній. Уважав його німці найбільшим винахідником на полі електрики. За розмови з ним б'ють ся газетирі. Дуже поважно друкують його розмови про соціалізм.

„Соціалізм рішучо противить ся тому, щоби війну уважали за спосіб подагоджування непорозуміння межі народами або одиницями. Але навіть як соціалісти признаємо конечність самооборони на випадок нападу і то навіть оборони силою, як того потреба. Треба представити собі, що зі зростом і поширенням соціалізму може прийти час, коли одні держави приймуть соціалізм, а другі більше заціофані держави ще будуть під капіталізмом. Тоді капіталістичні держави без сумніву під якимсь претекстом нападуть і будуть старали ся знищити соціалістичні держави, як соціалістичні партії в капіталістичних державах не будуть достаточні сильні, аби до сього не допустити. Тяжко оцінити, на скільки ся власне охота знищити соціалізм грала ролю в лученю ся найпереводівших оборонців капіталізму з найбільше завзятими оборонцями феодалізму в союз для нападу на державу, в якій соціалізм найбільше поширив ся.

Лишивши на боці ліцемерні претекста про оборону неутраляності Бельгії або про покарання убійства австрійського кронпринца, причини війни були протекстами:

1) Борба межі німецькою а славянською расою о першенство. Обі раси зростають числом населення; обі вимагають землі для експансії, а під капіталізмом се можливе лише при помочи війни.

2) Війна Німеччини з Англією о торговельне суперництво.

Пауючі класи Англії не можуть подолати німець-

кій конкуренції на ринках світа — себто у визнаскуваню других народів — пробують тепер знищити свого торговельного конкурента війною, як 2 тисячі літ тому Рим нищив Картагену і Коринт.

Ані з одним ані з другим аргументом соціаліст не може симпатизувати; соціалістам видає ся алочинном додавати до страховища війни, і расові різниці зникають перед міжнародним соціалізмом, подібно як се є менше важною справою, чи нарід визнаскує монарх чи капіталіст.

Вестакі в Німеччині соціалізм не дуже побюкоє ся мілітарного монархізму; де є п'ять мільонів соціалістів, де нема анальфаетів і кожний має доступ до друкованого слова, там очевидно не можна почати жадної важної акції, як приміром великої війни, проти влученої опозиції соціалістичної партії. Зате в Росії, де є понад 80 процент нечитальників, де самодержавіє тримає народ в темноті, де ніхто не може підійти до народа з друкованим аргументом, там соціалізм не поширив ся, і має прихильників серед малої горсточки інтелігенції.

Через те побіда Росії і її пановане над Німеччиною загрожуює значенем всего того, чого доконав соціалізм, затопленем його самодержавем, опертим на темних массах.

Сего не розуміють соціалісти других країв, але се дуже добре розуміють німецькі соціалісти, які будучи близько Росії належито поймають небезпеку, яка їм грозить. Се безперечно було причиною того, що більшість німецьких соціалістів станула по стороні уряду в приготаванях до оборонної війни, се тому, що побіда союзників булаби після моєї гадки страшним ударом для цивілізації і спізненем приходу соціалізму.

До громадської думки Європи.

Безпримірна визнаваюча політика Росії спроводала на цілий світ катастрофу, рівної якій історія майже не знає. Ми Українці, сини великого народу поділеного між Австро-Угорщиною і Росією, і нечувано сгнобленого царизмом, ми свідомі, про що розходять ся в сії війні. Зовсім не про якусь гегемонію „германства“ чи „славянства“. Війну веде культура з варварством. Війну веде ся тому, що остаточно аломати силу ідеї демократизма, що принесла необчислимі шкоди цілій Європі та загрозвила її добробут і культуру.

Використовуючи зі злого волею політичну сліпоту славянських народів, зробила Росія ідею, звану під фальшивим назвищем „панславизму“, зварядем своїх агресивних плянів. Ся ідея розторочила вже Україну як самостійну державу, розбила Польщу, ослабила Туреччину, а в останніх роках кинула свої сіглі навіть на Австро-Угорщину. Врामою, через яку мав увійти трикуфючий панмосковитизм до Австро-Угорщини, щоб її розторочити, мала бути Галичина. Наш народ, розділений між дві держави, мав служити Росії до того, щоб уможливити царизмови опановане Дарданелів та Константинополя, кули дорога провадить по рецепті російських дипломатів через Відень.

В тії цілі Росія вже від літ провадила свою крїтичну роботу між нашим народом в Галичині. Рахунок був

П. КРАТ

Відроджене України.

(Історичний варіс.)

Не не спиняє серця втраці, Не убий найкращих оів, Грім ворожої гармати Не аляж буйних крил! Коли будеш ві трутитись Хтож заступить рідний край. П. Грабовський.

Вступ (1773—1876)

Найгемніші роки в історії України се роки кінця XVIII і першої половини XIX століть. По 1773 році, по запровадженю царинею Катериною II панщини на Україні, по знешеню Запорожської Січи, тої остатньої фортеці українського демократизму — царат міг гордо піднести свою мармишу і скажати собі, що він покінчив вже з тим вічно неспокойним народом.

Повитий в кайдани крїпацтва, під нагаєм своєї козацької і московської шляхти, а на Правобережю ще й польської — український хлібороб здавалось забув свою ідею „Вільної України без хлону і пана“ і покїрливо постанів ся під ноги ворогів своїх.

По сотках років боротьби, то стародавньої князівської, половецької, татарської, то потім цілих століть козацьких заворушень — на Україні запанувала нарешті реакція. Нарід хтів відпочити, хоч і в кайданах панщини, але відпочити за кождо ціну.

Сим знесилем люду користались як шляхта, так і царат. Царат йшов на Україну з цілою системою москалізованя, козацькі перевертні (новоспечене „дворянство“) радо приймали чужу мову і нялись своїми силами зробити на Україні великий поділ на „панів“ і „людей“.

Колись за Гетьманщини українська культура ширилась і на Московщину, тепер московський абсолютизм пильно викорчовував ту культуру на Україні. Поничено школи, друкарні, заборонено навіть вживане української мови в церковних проповідях. А українське „дворянство“ діставши доступ до найвищих урядів навіть у Петербурзі, ще допомагало тому нашценю. Що не добачив наїздник, то показували йому рідні ренегати.

Та не проминуло й 30 років тої реакції, а вже знов Україна заворушилась, і той рух чим ближше до нашого часу, тим все більше і більше аж поки в 1905 році не вибухає полум'ям революції, революції хоч і не національної, але котра мала в собі зародки і національного визволю українського народу.

Перші прояви протесту на Україні прихольять з самого серця підярменого люду.

Рух гайдамацтва і розбійників. Гаркула на Полтавщині, Кармелюк в Київщині, Добуш в Галичині і тисячі менше знаних, або й невідомих розбійників.

протестантів, котрі різали панів, палили хліпів на Полтавщині і Харківщині, сей рух породив революцію 1905 року, сей рух нині повнять ряди повстанців на Україні.

Сей рух „рух з низу“ тягнеть ся червоною стрічкою через усей сей час прототрай п'яшемо. Його можна назвати „хлопським рухом“, рухом натуральним, протестом панцизних рабів проти гнету крїпацтва. Сей рух на своїм шляху часом вибухає яскравим полум'ям.

Чи не чудовий образ заступників крїпаків дають нам Добуш або Кармелюк? Чи не величю руху народного обуреня являє ся повстанє хліпів на Київщині в 1854-55 роках, коли царат бун примушений послати на чигиринських повстанців цілу армію під комендою генерала Громеки? Нарід вийшов на військю сокирами, ціпками і косами, і в темну нічку вибив у лютім бою цілий царський баталіон. Повстанє адушено, але народ далі поривав ся до визволю з під панського ярма.

А Шевченко? Чи се не є той „Добуш духа“, котрий теж засвїтив ся яскравим сонцем на дорозі „хлопського руху“? Правда, Шевченко обхопив собою усі верстви українського тогочасного поступового руху, але своїм корінем він є в „хлопським русі“, він виріс з него.

Сей рух примусив царя Александра II, скасувати панщину, сей рух не задовольнив ся „міл-панцизним“ істнованем, і в 1902 році знов загремів повстанем 600,000

коній; коли наш нарід, що в Раленні, в Галичині буде прихильничем улекшено задача, затк Карпатах. Зате коли-б 30 мільонів своїх галицьких братів, оціни своїх національних і побраньтотували-би всі експанзіоністи.

Вед відділення українських найбільший погром тої держави се слабий ударом, з якого парчавби ся щоби дальше провадити європейського м'яра. Лишана з тридержавним союзом, яку територію, від Карпат аж до творити забороло для Європи, зробилоб нешкідливою експансією світ від згубного.

В повній свідомості своєї ти свою стару культуру перемоскалів, завжди була Українвона в своїх визвольних змаганнях собою Німеччина. Гетьман Гоговський, Дорошенко, Мазепа, Німців та Шведів. Навіть за Івська шляхта на пруським дковської тиранії! Шевченкі сього року, підчас яких луна Австрія! Геть в Росію! — світчана думка знову йде доролідій.

Ми — Українці з Росії, зволена Українці — уживем точного обрахунку з Росією, трих наша нація по обох боках остаточної боротьби з нашим звертаємо ся з сим покликком світа! Нехай світ поможе звертаємо ся з тим глибоким ська справа є-рівночасно спкратії. Європа доти не буд царизму, доки не буде певндоки на широкях степах Упроти Росії!

Великі жертви, які наміть в Росію в протягу сол право жадати уваги та зроздля нашої справи для нева.

Щоби в часах, коли — проливають свою кров тисудьба народів Європи, не повне зрозуміне нашої покликком до громадської тичні інтереси в тії великвободи і цивілізації.

За „Союз визволеня Упенко, М. Меленевський, М. Залізняк, А. Жук.

Дільність „Союза визволеня тересоване. Усі великі дивенки а румунські, болгарські й інші подта передрукували в цілости або в думки Європи.

туряків“ або „українофперших націонал-демопо обох боках Збручу.

А з них Драгомановли, Українську Революцвона другим боком є зросіейским визвольним р.

І в тому рухови Увіділі борців, що полисторінах всевітної і Кібальчич, Засулич, і в.

Одні погинули на як Засулич стала мат загально російської сопартії.

По сімдесятих роклістами Олександра II Кулішу і Драгомановшироко розлив ся помлігенцією на Лівоборечині, заплодив ся у П.

То була так звана тва“, якою і розпичне

Вій

Тихо... Нараз я труба, счинить ся кри.

Кожний хапає в р і довола себе січе, р найлютішої шельми

Довкола наче грп

пане коний, бражкіт